

Incipit expositio magistri Petri de aluernia super quatuor libris meteorum Aristotelis.

Icut in rebus naturalibus nihil est perfectum dum est in potentia: sed solum tunc simpliciter perfectum est quando est in ultimo actu. quando uero cum medio se habes fuerit inter puram potentiam et purum actum tunc est quidem secundum aliquid perfectum non tamen simpliciter. Sic & circa scientiam accidit: scientia autem que habet de re tantum in uniuersali non est scientia completa que est secundum ultimum actum nam aliquid scit aliquid in se uel & scit quidem aliquid in actu eorum que sunt in propria ratione eius. Alia uero non scit in uniuersali sed solum in potentia: puta qui cognoscit hominem solum secundum quod est animal. solum scit sic partem distinctionis hominis in actu. scilicet genus eius. dicitur autem constitutiuas species non dum scit actu sed potentia tantum. unde medium est quod complementum scientie requirit quod non sinit in comibus: sed quod procedat uel ad species. Individua enim non cadunt sub consideratione artis non enim est eorum intellectus sed sensus. quia igitur aristoteles. In libro de generatione determinauerat de transmutationibus elementorum in comibus: necessarium fuit ad complementum scientie naturalis determinare de species transmutationum que accidunt circa elementa: & de his determinat in hoc libro qui intitulat meteorologicorum. Est igitur intentio eius in hoc libro determinare de transmutationibus que accidunt circa elementa secundum singulas species. Et ad manifestandum suam intentionem premitteit premissum in quo tria facit: primo enim enumerat ea de quibus determinatum est in libris scientie naturalis precedentibus hunc librum. Secundo manifestat de quibus in hoc libro sit agendum ibi. Reliqua autem pars huius. Tercio ostendit de quibus in consequentibus libris restat agendum ibi. Pertranscutes autem de his. procedit autem hunc librum secundum ordinem in scientia naturali tres libri. scilicet liber physicorum. liber de celo & mundo: & liber de generatione. unde tria facit: primo ostendit de quo sit actum in libro physicorum. In quo quidem quantum ad duos primos libros eius agit de causis nature. & hec

tangit concludens ex determinatione precedentium librorum. cum dicit.

Ex primis quidem igitur causis nature: & de omni motu naturali: adhuc autem de secundum superiorum latione per ornatis astris & de elementis corporeis quot & que: & de ea que in uice permutatione & de generatione & corruptione comibus dictum est prius.

Ut intitulantur prime cause nature: prima principia alia que sunt materia forma & privatio: & etiam extrinseca generata causarum scilicet materia forma agens & finis. In tribus autem libris sequentibus physicorum agit de motu in generaliter. & hoc est quod subdit. & de omni motu naturali. Secunda scientie naturalis est liber de celo. in eius prima parte. scilicet duobus primis libris agit de celo et stellis que mouentur motu circulari. Et quantum ad hoc dicit. adhuc dictum est de astris per. i. ualde ordinate dispositum secundum superiorum lationem. i. secundum motum circulari quo mouentur omnia corpora. In secunda autem parte eiusdem libri. i. capitulo. iiii. determinat de numero elementorum & de motu locali ipsorum. & quantum ad hoc dicit. & de elementis corporeis quot & que sunt. dicit autem elementa corporea: ad duas primorum principiorum. scilicet materie & forme que non sunt corpora sed corporum elementa seu principia ignis autem & aqua & terra & corpora extrema sunt: sunt aliorum corporum elementa. Tertius liber scientie naturalis est liber de generatione. in quo determinat de permutatione elementorum in uicem. In secundo libro de generatione & corruptione in comibus in primo libro: & hec tangit contra cum dicit. & de ea que in uicem. de inde cum dicit.

Reliqua autem pars huius methodi est ad huc consideranda: quonia omnes priores meteorologiam uocabant.

Manifestat de quo sit in hoc libro agendum. Et circa hoc duo facit. primo ponit nomen consuetum huiusmodi do-

& propter quod passiones inherentiū, si sciamus materiam propriā ex qua fit & est, aut etiā formā per quā subsistit, maxime autē si sciatur utrumq; & forma & materia que est principiū generationis & corruptionis, & causa actiua que est unum principii motus. Si igitur hiis consideratis considerandū est posterius de omniomeris quid sint secundum rationē, & ulterius considerandū est de constitutis ex hiis puta de aiali & homine & planta & cōsimilib; aliis, unde uidetur continuari iste quartus ad librū de partib; aialtū ubi primo determinat de omniomeris. De inde uero de anomniomeris que cōponuntur ex hiis, puta de aiali & de homine, cuius finis ultimus est coniungi principio a quo principaliter procedunt & diriguntur omnia: qui est benedictus in secula seculorū amen. Hoc est quod exponēdo librum methereorū Aristoteli, occurrit dicēdū, in quo si aliquid ordinatū & assequēdo auctoris intentionē dictum est principaliter attribuēdū est deo, qui in hoc intellectu meum sicut organū, sicut ars scribendi calamū direxit. Si autē aliquid inordinatū & preter ipsius intentionē ipsius nō est malicie imputandū, sed magis ignorantie & difficultati mee & sociorū petitioni, & instantie, quibus non adimere nequas mihi reputo & manifestum ingratiitudinis signū.

Explicit singulare cōmentū super quatuor libris methereorū editū a magistro insigni fratre Petro de Aluernia ordinis predicatorū. Impressum Salamā, anno salutis, M. cccc. xcvii. xx. die mensis nouēbris.

Albano
de Aluernia